

Etelä Savon hyvinvointialueen palvelujen tuotantosuunnitelma

Aluehallitus 11.09.2023 § 266

5549/00.04.02/2023

Valmistelija konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä, puh. 044 770 0577

Etelä-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto kokoontui 12.4.2023, 13.6.2023 ja 28.8.2023 seminaariin käsittelemään palvelustrategiaa ja palvelujen tuotantosuunnitelmaa. Luonnokset julkaistiin 14.6.2023. Henkilöstön, asukkaiden ja sidosryhmien on ollut mahdollista antaa suunnitelmasta lausunto 18.8.2023 saakka. Etelä-Savon alueen kunnat ovat voineet antaa lausuntonsa vielä 22.8.2023.

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen lautakunta on antanut hallintosäännön 13 § mukaisesti lausuntonsa palvelustrategiasta palvelu- ja tulevaisuuslautakunnalle. Palvelu ja tulevaisuuslautakunta käsittelee palvelustrategiaa sekä hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen lautakunnan antamaa lausuntoa kokouksessaan 21.8.2023. Hallintosäännön 11 § mukaisesti palvelu- ja tulevaisuuslautakunta on tehnyt esityksen hyvinvointialueen palvelustrategiaksi.

Palvelujen tuotantosuunnitelma sisältää konkreettiset toimenpiteet, joilla pyritään toisaalta toteuttamaan hyvinvointialueen strategiaa ja palvelustrategiaa sekä toisaalta saavuttamaan kustannustehokkuutta ja hillitsemään menojen kasvua.

Yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut on käyty henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa kesä-elokuun aikana. Henkilöstöjärjestöjen edustajille annettiin mahdollisuus antaa lausuntonsa palvelutuotannon järjestämisesitykseen. Tehyn lausunto on esityslistan liitteenä.

1. Ikääntyneiden palvelujen toimiala

Ikääntyneiden palvelujen keskeisimmät kehittämiskohteet ovat palvelurakenteen keventäminen; kotiin annettavien palvelujen ja ympärivuorokautisen palvelun väliin tarvitaan lisää kevyempää asumispalvelua, kuten yhteisöllistä asumista ja perhehoitoa.

Kustannusvaikuttavat arjentuki- ja etäpalvelut ja ennaltaehkäisevät, toimintakykyä tukevat palvelut voivat viivästyttää raskaimpien palvelujen tarvetta. Kotiin annettavissa palveluissa tulee olla riittävä resurssi suhteessa asiakkaiden palvelutarpeeseen. Geriatriset arviointiosastopaikat tukevat turvallista kotiuttamista ja varmistaa palveluketjun toimivuutta. Tilojen käyttöastetta nostetaan.

Asiakas- ja palveluohjaus on avainasemassa, miten palveluntuotannossa syntyviä kustannuksia voidaan hillitä. Neuvonnalla, asiakas- ja palveluohjauksella voidaan olennaisesti vaikuttaa asiakasmäärään, palvelumäärään ja asiakkuuden keston.

1.1 Arjentuki- ja etäpalvelut:

Ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjaukseen on rakennettu yhdenmukainen ja keskitetympi toimintamalli. Toimeenpano ja prosessien kehittäminen jatkuu, jotta toteutuu asiakkaan kannalta mm. seuraavat tavoitteet:

- 1.1.1 Puhelinyhteydenottoihin vastataan 90 %:sesti 5 minuutin sisällä, yli 90 % yhteydenotoista ratkaistaan yhdellä yhteydenotolla ja palvelutarpeen arviointi tehdään 0-7 arkipäivässä 92 %: sesti.
- 1.1.2 Asiakasohjaus tarjoaa asiakkaille tietoa myös muista kuin oman palvelutuotannon palveluista, mm. alueen järjestöjen ja yksityisen sektorin palveluista, palveluseteleistä, verottomista palveluista sekä kotitalousvähennyksistä.
- 1.1.3 SAS-toimintaa (suunnittele-arvioi-sijoita) tehostetaan niin, että asiakkaat pääsevät oikea-aikaisesti ja ilman viiveitä tarkoituksenmukaisiin asumispalvelupaikkoihin sekä siirtyvät sujuvasti eri palveluiden välillä.
- 1.1.4 Yhteisen toiminta-alustan (SBM) avulla saadaan jatkossa ajantasaisesti päivittyvää tilannekuvaa ikääntyneiden asiakasohjauksen toiminnasta.

Hyvinvointi-tekniikan ratkaisut tukevat kotihoitoa ja otetaan käyttöön laajenevassa määrin hoiva- ja hoitotyötä helpottavia ja asiakasturvallisuutta lisääviä tekniikanratkaisuja:

- 1.1.5 Tavoitteena on, että n. 10 % säännöllisen kotihoidon asiakkaista on etähoivan asiakkaita. Etähoivan sopivuus arvioidaan aina asiakkaan ja tarvittaessa hänen läheisen kanssa. Näin saadaan fyysisiin käynteihin riittämään tarvittava resurssi.

- 1.1.6 Lääkeautomaattien käyttöönottoa laajennetaan. Tehdyn tutkimuksen mukaan ne ovat vähentäneet kotihoidon fyysisiä käyntejä ja tukevat myös etähoivan tavoitteen täyttymistä. Arviolta 10- 20% säännöllisen kotihoidon asiakkaista soveltuu lääkeautomaattipalvelun asiakkaiksi. Vuositasolla lääkeautomaatit vähentäisivät kotihoidon fyysisiä käyntejä hyvinvointialueella arviolta n. 55 000 käyntiä, lisäksi osa näistä käynneistä korvautuu etähoidon käynneillä.
- 1.1.7 Laajennetaan kotihoidon alueelle kotihoidon asiakkaille sähkölukkoja, jolloin työntekijöiden työaika säästyy ja vähentää liikkumisen kustannuksia.

Ikäneuvolan ennaltaehkäisevien palveluiden avulla voidaan tukea ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpysymistä ja edistämistä, ja sitä kautta pitkittää raskaampien palveluiden tarvetta sekä kotona asumista:

- 1.1.8 Ikäneuvolatoiminnassa digitaalisten ja etäpalveluiden avulla tavoitetaan entistä suurempi joukko alueen ikääntyneitä.
- 1.1.9 Terveystieteiden ja lääkintäalan yhteistyöllä toteutettavat terveys- ja hyvinvointi tarkastukset sekä fysioterapeuttien yksilö- ja ryhmävastaanotot säästävät työaika ja mahdollistavat samanaikaisesti useamman asiakkaan neuvonnan ja ohjauksen.
- 1.1.10 Pienillä paikkakunnilla sama terveydenhoitaja voi hoitaa muutakin vastaanottoa, näytteidenottoa, pieniä hoitotoimenpiteitä ym. Tämä tehostaa ja sujuvoittaa integroitunutta toimintaa.

Kuntouttava päivätoiminta tukee omaishoitoa, pitkittää kotona asumista ja helpottaa kotihoidon toimintaa. Lisätään ja uudistetaan iäkkäiden ryhmämuotoista toimintaa.

- 1.1.11 Päivätoiminta toteutetaan pääosin omana toimintana, paitsi Savonlinnassa, missä ostopalvelu sopimus päättyy vuoden lopussa. Päivätoiminta kilpailutetaan Savonlinnan alueella hankintalain mukaisesti syksyn aikana.
- 1.1.12 Suunnitelmissa on tehostaa toimintakyvyltään paremmassa kunnossa olevien asiakkaiden ohjausta kevyempään kolmannen sektorin tarjoamaan päivätoiminnan tyyppiseen ryhmätoimintaan.
- 1.1.13 Kuntouttavaa päivätoimintaa Eloisan toteuttamana on suunnattu enemmän hoitoa ja hoivaa tarvitseville asiakkaille.

- 1.1.14 Päivätoiminta toteutetaan enenemässä määrin myös omassa asumisyksiköiden tiloissa, mikä lisää tilakäytön tehokkuutta ja tuo elämänsisältöä samalla myös palveluasumisen asukkaille.

Henkilöstörakenteen monipuolistamisella luodaan kustannussäästöjä. Vahvistetaan ammattilaisten mahdollisuutta keskittyä omaa osaamista vastaavaan työhön ja selkeytetään työnjakoa.

- 1.1.15 Resurssia kohdennetaan tiedolla johtaen sinne, missä suurin tarve ja varmistetaan riittävä varahenkilöstö. Näin vähennetään lisä- ja ylityökorvausten määrää ja ostopalvelujen käyttöä.
- 1.1.16 Moniammatillisuutta lisätään ja monipuolista osaamista vahvistetaan niin, että yksiköissä työskentelee enenemässä määrin eri ammattiryhmiä. Työntekijät tekevät omaa osaamista ja koulutusta vastaavaa työtä.
- 1.1.17 Lähijohtamista tuetaan ja osaamista kehitetään, mm. valmennuksella ja koulutuksella.

1.2 Kotiin annettavat palvelut:

Kotihoidon palveluja tuotetaan ympärivuorokautisesti, mikä edellyttää tiivistä toimialojen välistä yhteistyötä.

Kotihoitoa tuotetaan omana, osto- ja palvelusetelipalveluna. Kotihoidossa tavoitteena on yhtenäisen toimintamallin ja käytänteiden vakiinnuttaminen ja resurssien riittävyys palvelusuunnitelman mukaisesti asiakkaille.

- 1.2.1 Työnjakoa selkeytetään ja keskitetty toiminnanohjaus / työnjärjestelijät tuottavat tietoa työn tasaisesta kuormittavuudesta ja asiakassuunnitelman toteutumisesta
- 1.2.2 Väliilliseen työhön lisätään muita ammattiryhmiä, jotta hoiva- ja hoitohenkilöstö riittää asiakastyöhön
- 1.2.3 Asiakastyötä tehdään enemmän asiakkaiden kotona, joka lisää välitöntä työaika
- 1.2.4 Teknologisilla ratkaisuilla, kuten mobiilikirjauksilla tuetaan palveluprosessin sujuvuutta, vahvistetaan ajantasaista kirjaamista sekä vähennetään toimistolla tehtävää työaika
- 1.2.5 yksi kotihoitoalue on 1.6.2023 siirretty ostopalveluksi turvaamaan riittävää henkilöstöresurssia. Ostopalvelujen käytön mahdollisuuden arviointi tehdään koko Eloisan alueella
- 1.2.6 Arkikuntoutus tärkeä osa kotona asumisen tukemista ja sitä vahvistetaan

1.3 Asumispalvelut:

Asumispalveluihin kuuluu ikääntyneiden ympärivuorokautinen palveluasuminen, yhteisöllinen asumispalvelu ja pitkäaikainen perhehoito. Omaa tuotantoa täydentää kilpailutettu asumisen ostopalvelu, joka tällä hetkellä tuottaa n. 63 % ympärivuorokautisen asumisesta sekä palvelusetelipalvelut.

Palvelurakennetta kevennetään siten, että paikkamäärää lisätään suunnitelmallisesti yhteisölliseen asumiseen ja perhehoitoon, jolloin vaativan eli ympärivuorokautisen hoivan paikat kohdentuvat sitä tarvitseville asiakkaille. Muutoksessa ympärivuorokautisen palveluasumisen osuus ei kasva merkittävästi, vaan pysyy ikääntyneiden määrän kasvaessa ennallaan ja nykyinen asumisen kapasiteetti riittää turvaamaan ympärivuorokautisen asumistarpeen. Tämä on mahdollista tarkentamalla asiakkaiden sijoittumiseen liittyvää prosessia, jolloin asukkaiden hoitoisuus ratkaisee oikean asumismuodon ja yksikön.

Palvelurakenteen keventämisen toiminnallisena tavoitteena on saada joustoa asiakkaiden sijoittumiseen, näin ollen asiakkaan ei tarvitse muuttaa yksiköstä toiseen hoitoisuuden muuttuessa. Tavoitteena on saada tilat ja paikat tehokkaaseen käyttöön henkilöstötilanne huomioiden.

Määrälliset tavoitteet perustuvat kunnittaiseen ikäennusteeseen ja Ikäohjelman 2030 asettamiin asumispalvelutavoitteisiin. Ikäennusteen perusteella ympärivuorokautista asumista on tällä hetkellä paikoitellen tarvetta enemmän ja yhteisöllistä asumista selkeästi liian vähän lähes kaikilla alueilla. Tavoitteen saavuttamiseksi yhteisöllisen asumista tulee lisätä 2025 mennessä noin 130 paikkaa. Lisääminen tapahtuu kasvattamalla nk. hybridiyksiköiden (yhteisöllistä ja ympärivuorokautisen asumisen yhdistelmät) määrää ja mahdollistetaan uusien perhekotien perustamista. Uusia yksiköitä avautuu tai on suunnitteilla Mikkelin ja Savonlinnan sekä Juvan alueelle. Toiminnallinen muutos kohdentuu laajasti hyvinvointialueen omiin yksiköihin.

Hybridiyksiköiksi esitetään muutettavaksi Eloisan omia asumisen yksiköitä. Samalla tarkastellaan riittävä mitoitus suhteessa asiakkaiden hoitoisuuteen ja ympärivuorokautiseen asumispalveluun varmistetaan lain edellyttämä mitoitus. Huomioiden, että asiakkaiden tarve, etenkin muistisairaiden

asiakkaiden määrä, saattaa muuttaa suunnitelmia. Palvelujen saavutettavuutta edistää myös se, että kaikissa alueen yksiköissä voidaan toteuttaa joustavasti myös jaksohoitoa sekä yhteisöllisessä asumisessa, että ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Jaksohoito on pääsääntöisesti tarkoitettu omaishoidettaville, jotta niin henkilökunta kuin asumisyksikkö tulee tutuksi omaishoitajalle ja hoidettavalle suunnitelmallisiin jaksoihin.

1.4 Geriatriset osastopalvelut:

Geriatrissa arviointiyksiköissä painopiste siirtyy hoivasta enemmän kohti moniammatillisen tilannearvion tekemistä ja kuntoutusta tavoitteena potilaan palaaminen takaisin omaan kotiinsa. Muutos: vähäisetkin Mikkelin yksikön jaksohoidot pyritään jatkossa toteuttamaan asumispalveluissa mahdollisuuksien mukaan. Koulutetaan henkilöstöä ja luodaan hyviä käytänteitä geriatrisen arvioinnin ja kuntouttamisen tekemiseksi. Tavoite että yksiköissä ei ole odottajia/jonottajia vaan ikäihmisiä, jotka yritetään saada parhaaseen mahdolliseen kuntoon.

Syksyllä 2023 toimialarajat ylittävä ryhmä suunnittelee ohjeet siihen, mitä potilaita on mahdollista hoitaa erityyppisillä osastoilla (sairaalan osastot, lähikuntoutusosastot/yleislääketieteen osastot ja geriatriset arviointiosastot). Tässä työssä etsitään sopivaa tasapainoa alueellisen palveluntarjonnan, riittävän työn monipuolisuuden ja turvallisen potilaiden hoidon välillä huomioiden mm. osastolla saatavissa olevat lääkäripalvelut. Jatkossa profiilien selkeyttäminen yhtenäistää hoitoa.

- 1.4.1 Kangasniemen lähikuntoutusyksikkö siirtyy ikääntyneiden palveluihin yhdeksi geriatriseksi arviointiosastoksi. Muutos: Toimiala vaihtuu, ei välittömiä muutoksia käytännön toimintaan.
- 1.4.2 Mäntyharjun, Kangasniemen ja Mikkelin osastojen nimet yhtenäistetään, nimeksi tulee Mäntyharjun/Kangasniemen/Mikkelin geriatrinen arviointiosasto. Kerimäen osaston nimi ja toiminta säilyvät ennallaan. Muutos: Yhtenäiset nimet viestivät yhtenäisistä toimintakäytännöistä
- 1.4.3 Jatkossa kaikki geriatriset arviointiosastot ovat terveydenhuoltolain mukaista toimintaa ikäpalveluissa. Mikkelin geriatrinen arviointiosasto muuttuu sosiaalihuoltolain alaisesta yksiköstä terveydenhuoltolain alaiseksi yksiköksi. Terveydenhuoltolain alaisuudessa toimiessa osastoille saadaan

perustaa mm. oma lääkevarasto ja asiakasmaksut kerryttävät maksukattoa. Muutos: Mahdollisuudet lääkitä potilaita paranevat Mikkelin geriatrisella arviointiosastolla ja hoitajien aikaa säästyy, kun avoapteekkien kanssa on vähemmän asiointia.

2. Pelastus- ja turvallisuustoimiala

2.1 Pelastustoiminnan ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyn palvelut

Pelastustoimen järjestämisestä säädetyn lain (613/2021) 3 §:n mukaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutason tulee vastata kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja muita uhkia. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toiminta valmiuslain (1552/2011) 3 §:ssä tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja niihin varautuminen.

Etelä-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 12 §:n mukaan turvallisuuslautakunta tekee esityksen pelastustoimen palvelutasopäätöksestä.

Turvallisuuslautakunnan kokous on 6.9.2023 ja esityksen mukaan se lähettää palvelutasopäätösluonnoksesta Itä-Suomen aluehallintovirastolle, alueen kunnille ja hyvinvointialueen henkilöstölle lausuntojen/näkemysten antamista varten.

Aluevaltuusto päättää pelastustoimen palvelutasosta 1.12.2023 mennessä.

2.2 Turvallisuuspalvelut

Palvelutuotantosuunnitelman mukaisesti turvallisuuspalveluissa on tarkoitus vuoden 2023 loppuun mennessä käynnistää vartiointipalvelujen uudelleen arviointi ja kilpailuttaa sopimukset uudelleen. Tavoitteena on saada aikaan 20 % alemmat vuosikustannukset.

Palvelutuotantosuunnittelun edetessä selvitetään myös Etelä-Savon hyvinvointialueen turvallisuuspalveluiden, asiakas- ja potilasturvallisuuden ja valvontakoordinaattoreiden työtehtävien tarkoituksenmukaista organisointia ja tehtävien edellyttämää resurssointia.

3. Konsernipalvelujen toimiala

3.1. Konsernipalvelujen toimiala on auttamassa muita toimialoja onnistumaan palvelujen uudistamisessa. Lisäksi konsernipalvelut huolehtii omien prosessin tehokkuudesta ja jatkuvasta kehittämisestä kustannuskehityksen hallitsemiseksi. Tärkeimpiä kokonaisuuksia palvelujen tuotantosuunnitelmassa ovat (sopeutusvaikutukset 2023—2025:

- 3.1.1 Palvelujen kilpailuttaminen Eloisan kokonaisuuteen ja toisaalta kumppanuuksien hyödyntäminen tilanteissa, joissa se on omaa tuotantoa kustannustehokkaampaa (2,7 M€)
- 3.1.2 Uusien toimintamallien selvittäminen (0,6 M€)
- 3.1.3 Luonnollisen poistuman hyödyntäminen henkilöstöressurssin tiivistämiseksi (0,5 M€)
- 3.1.4 Tilojenkäytön tehostaminen ja tilojen määrän vähentäminen (2,9 M€)

Valtuustoryhmien ryhmärahan mahdollinen pienentäminen ja järjestöavustusten summa määritellään talousarvion yhteydessä.

4. Sosiaalipalvelujen toimiala

Sosiaalipalveluiden palvelutuotantosuunnitelman keskeinen tavoite on peruspalvelujen vahvistaminen. Tällä tavoitellaan kustannuksen kasvun hillintää varsinkin erityispalveluissa ja sitä, että palvelu on palvelutarpeen mukaista. Tämä tarkoittaa ensi vaiheessa investointeja peruspalveluiden toimivuuteen ja saavutettavuuteen.

Sosiaalipalvelujen palveluverkko jakautuu suunnitelmassa hyvinvointialueella itäiseen, läntiseen ja eteläiseen tiimiin, jotka väestövastuullisesti vastaavat sosiaalipalveluiden tuottamisesta alueellaan. Palveluverkossa huomioidaan sote-integraatio eli muiden sote-palveluiden, erityisesti terveyspalvelujen sijainti ja väestön luontevat asiointisuunnat. Resurssia jaetaan ja tasapainotetaan tiimien välillä. Palvelut ovat olleet jo aiemmin sosiaalipalveluissa osin keskitettyjä ja liikkuvia, esimerkkinä perheoikeudelliset palvelut ja kasvatus- ja perheneuvolapalvelu.

Suunnitelmassa on huomioitu tilojen järkevän käytön tavoite ja hyvinvointialueen omien tilojen ensisijaisuus.

Suunnitelman henkilöstövaikutukset: Tehtäväkuva tai työn tekemisen paikka tai tapa voi muuttua nykyiseen verraten.

4.1 Lapsiperhepalvelut

Matalan kynnyksen palveluiden vahvistaminen hillitsee kalliimpien erityispalveluiden käytön kasvua.

- 4.1.1 Perheneuvo, keskitetty lapsiperheiden sosiaalipalvelujen palveluohjaus edesauttaa matalan kynnyksen palvelujen käyttöä ja ennaltaehkäisee erityispalvelujen tarvetta
- 4.1.2 Kevyt palvelutarvearvio mahdollistaa varhaisen tuen suoraan yhteydenotosta eli nopeamman avun lapsiperheen tarpeisiin
- 4.1.3 Sähköinen perhekeskus kokoaa eri toimijoiden tarjoamat palvelut yhteen kattavasti
- 4.1.4 Lapsiperheiden maksuton kotipalvelu on otettu koko alueella käyttöön

Näiden palveluiden käyttöä ja vaikuttavuutta seurataan eri mittarein.

4.2 Lastensuojelu

Oman toiminnan vahvistaminen ja lastensuojelun kustannusten kasvun hillitseminen, joka toteutuu osittain lapsiperhepalveluiden vahvistamisen ja keskitetyn palveluohjauksen (perheneuvo) kautta.

- 4.2.1 Investointihanke: Oma lastensuojeluyksikkö hyvinvointialueelle, hankkeella haetaan säästöjä vaativan sijaishuollon kustannuksiin. Lastensuojeluyksikkö suunnitellaan hyvinvointialueen omiin tiloihin.
- 4.2.2 Lastensuojelun sijaishuollon tavoitteena on, että sijoitettuja lapsia ja nuoria on vähemmän laitoshoidossa kuin perhehoidossa

4.3 Työikäisten palvelut

- 4.3.1 Kuntouttavan työtoiminnan sopimukset ja toimintamalli tarkastelussa
- 4.3.2 Maahanmuuttajien sosiaalipalvelut – yhteistyö ja työnjako kuntien kanssa

4.4. Vammaispalvelut

- 4.4.1 Vammaispalveluiden asiakasohjaus yhdenmukaistetaan
- 4.4.2 Erityispalveluiden ulkohyvinvointialuemyynnin varmistaminen ja vahvistaminen + kansallinen keskustelu Vaalijalan osalta
- 4.4.3 Hyvinvointialueen erityispalveluiden käyttö tarkastellaan siten, että palvelut ovat palvelutarvearvioinnin mukaisia
- 4.4.4 Henkilökohtaisessa avussa oman toiminnan osuutta lisätään kustannusten nousun hillitsemiseksi

- 4.4.5 Asumis- ja kuljetuspalvelun kilpailutus
- 4.4.6 Asumisen tuen arviointijakso oikean asumispalvelutason kartoittamiseksi
- 4.4.7 Arvioidaan uuden vammaispalvelulain vaikutukset

4.5 Yhteiset palvelut

- 4.5.1 Sosiaalipäivystyksen yhdenmukaistaminen koko alueella 1.9.2023 alkaen. Päivystäjät työskentelevät työparina hyvinvointialueella ja vapaaehtoinen varallaolo itäisellä alueella päättyy.

5 Terveyspalvelujen toimiala

Keskeisenä tavoitteena on panostaa perustason palveluihin ja vähentää erityispalveluita ja kustannuksia. Tavoitteena on lisäksi tulojen kasvu ulkohyvinvointialuemyyntiä lisäämällä esim. purkamalla hoitojonoja. Päivystyksen ja peruspalveluiden kuormitus kasvaa erityisesti lomakaudella kausiasukkaiden lisääntyessä, joka tulee huomioida resurssoinnissa. Kustannuksia vähennetään kääntämällä asiakasvirtoja oman alueen palveluihin. Palvelurakennetta kevennetään kaikissa palveluissa ja vahvistetaan asiakkaiden omahoitoa ja digitaalisten palvelujen käyttöä.

5.1 Päivystys ja ensihoidon palvelut

- 5.1.1 Yksi ensihoidon kenttäjohtajajärjestelmä, alueella yksi päivystävä kenttäjohtaja. Ensihoidon palvelurakennemuutos tehdään osana ensihoidon palvelutasopäätöstä. Arvioidaan yksikköjen rakennetta (esim. yhden henkilön, moniammatillinen, vati ja lääkäriyksiköt) ja määrää. Kiireettömien ensihoitotehtävien hoidontarpeen arviointi ja ohjaus muihin palveluihin.
- 5.1.2 Poissaoloja ei täydennetä ylityönä, vaan toimitaan yhden henkilön yksikkönä. Ylityökustannusten hillintä.
- 5.1.3 Arvioidaan kahden päivystysyksikön resursseja kokonaisuutena perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon osalta. Sopeutus voi kohdistua esim. henkilöstöresursseihin tai ostopalveluihin. Päivystysvuorot vähenevät.

5.2 Diagnostiset ja tukipalvelut

- 5.2.1 Apteekkien yhdistäminen yhdeksi sairaala-apteekiksi. Lääkekustannusten pieneneminen (mm. lääkehävikki, varastointi, yhteiset kilpailutukset). Muutokseen tarvitaan Fimean lupa.
- 5.2.2 Sanelujen purun automatisointi puheen tunnistuksen avulla. Puheentunnistuksen kilpailutus käynnissä. Tulevaisuudessa kirjaamisen tukena käytetään tekoälyä.
- 5.2.3 Palvelupisteiden muutokset arvioidaan osana investointipäätöksiä (laitehankinnat).

5.3 Mielenterveys ja päihdepalvelut

Palveluissa avainasemassa ovat ennaltaehkäisy ja matalan kynnyksen palvelut ja toimintamallien yhtenäistämisenä. Toiminnan kehittämisen painopistealueita ovat peruspalvelujen vahvistaminen, päihdepalvelujen kehittäminen ja uusien etäpalveluiden vakiinnuttaminen osaksi palvelukokonaisuutta. Painopiste mielenterveys- ja päihdeasumisessa on, että asiakas pärjää kevyemmissä palveluissa.

5.4 Sairaalapalvelut

- 5.4.1 Sairaaloiminnan kehittäminen
 - Yksiköiden työnjaon optimointi
 - Vuodeosastopaikat tarpeen mukaisesti
 - Leikkaustoiminnan tehostaminen
 - Asiakkuuksien kasvu muilta hyvinvointialueilta ja yksityisesti
 - Sairaalayksiköiden tilojen käytön optimointi
 - Lähetekriteerit erikoissairaanhoidon ja ohjaus oman alueen sairaalayksiköihin
- 5.4.2 Osastot profiloidaan: erikoissairaanhoidon, yleislääketiede, kuntoutus ja geriatrinen arviointiosasto. Osastojen paikkamäärää on tarve vähentää ja siirtää painopistettä ikääntyneiden palveluihin. Geriatriasia arviointiosastoja on jatkossa Mäntyharjulla ja Kangasniemellä. Osastopaikkojen määrä ja sijainti vastaa alueen tarvetta. Rantasalmen vuodeosasto lakkautetaan. Kokonaispaikkamäärän lasku luo painetta muille osastoille, potilaskierto nopeutuu ja hoitoaika lyhenee. Osastojen profiileja muovataan, yhtenäiset periaatteet ja henkilöstömitoitukset. Ei henkilöstön vähennystarvetta.

5.5 Sotokeskuspalvelut

- ~~5.5.1-Palveluverkko rakentuu oheisen kartan mukaisesti sotekeskuksiin, -asemiin ja -pisteisiin. Yksiköiden palveluvalikoima rakentuu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Soteasemien ja -pisteiden aukioloajat ovat sotekeskuksia suppeammat.~~

Oheistetussa kartassa (liite 52, sivu 9) sote-piste merkinnät korvataan sote-asema merkinnöillä. Palveluverkko rakentuu oheisen kartan mukaisesti sote-keskuksiin ja sote-asemiin. Yksiköiden palveluvalikoima rakentuu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Sote-asemien aukioloajat ovat sote-keskuksia suppeammat.
- Ammattilaiset voivat liikkua tarpeen mukaan yksiköiden välillä. Toimintamallien yhdistäminen. Suppeammalla palveluvalikoimalla ja aukiololla turvataan asukkaiden yhdenvertaisuutta ja lähipalveluita. Asukkaiden näkökulmasta tärkeimmät palvelut ovat hoitajan vastaanotto ja laboratorion näytteenotto.
- 5.5.2 Sotekiinteistöjen säästöt toteutetaan tiloja tiivistämällä / vähentämällä / kustannuksia karsimalla. Pääsääntöisesti käytetään osin nykyisiä tai asumispalvelujen kiinteistöjä. Vuokrasta neuvotellaan vuokranantajien kanssa. Työpisteiden siirtyminen mahdollista, osa palveluista tuotetaan liikkuvalla henkilöstöllä. Palveluita keskitetään ns. saman katon alle ja vahvistetaan sosiaali- ja terveystalouden integraatiota.
- 5.5.3 Suun terveydenhuollon viikonloppupäivystyksen keskittäminen. Potilasmäärä huomioiden voi hoitaa yhdessä pisteessä tai esim. vaihdellen Savonlinnan ja Mikkelin välillä.
- 5.5.4 Hoitotarvikejakelun kehittäminen. Yhtenäiset hoitotarvikkeiden jakelukriteerit. Kilpailutettujen tuotteiden ensisijainen hyödyntäminen. Keskitetyt varastot. Potilaat saavat tarpeeseen perustuvat ja vaikuttavat tuotteet yhdenvertaisesti. Vanhentuneiden tuotteiden hävikki pienenee. Hoitajien työaikaa vapautuu potilastyöhön. Potilasturvallisuus paranee luotettavan toimituksen sekä tuotteiden jälkikäteen jäljittämisen mahdollistumisen myötä.
- 5.5.5 Apuvälinekeskuksen kehittäminen. Yhtenäistetään toimintoja, kilpailutus ja varastojen vähentäminen.
- 5.5.6 Terapiapalveluiden kehittäminen ja ostopalveluiden vähentäminen
- 5.5.7 Opiskeluhuollon psykologipalvelujen kehittäminen, vastataan palveluiden kysyntään lisäämällä psykologeja. Ostopalveluiden vähentäminen. Rekrytointi ja palkkaohjelma. Yhteistyö mm.

terveydenhuollon, mielenterveys- ja päihdepalveluiden ja sivistystoimen kanssa.

Toimiala- ja palvelualuekohtaisesti pyritään alla esitettyihin kustannusvaikutuksiin:

	2023	2024	2025	YHTEENSÄ
Terveyspalvelut	1 090 000€	11 060 000€	4 850 000€	17 000 000€
Sosiaalipalvelut	1 500 000€	3 450 000€	7 000 000€	11 950 000€
Ikääntyneiden palvelut	930 000€	2 140 000€	2 940 000€	6 010 000€
Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	0€	513 000€	0€	513 000€
Konsernipalvelut	4 487 000€	3 137 000€	1 720 000€	9 344 000€
			Yhteensä:	44 817 000€

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se

1. hyväksyy palvelujen tuotantosuunnitelman pohjalta tehdyt sekä edellä esitetyt linjaukset ja toimintaperiaatteet noudatettaviksi ja
2. vahvistaa toimiala- ja palvelualuekohtaiset euromääräiset sopeuttamistoimien tavoitteet yllä esitetyllä tavalla suunnittelukaudelle (päivitetty toimialataulukko) sekä
3. toteaa, että liiteasiakirjoissa olleita yksityiskohtaisia toimia käsitellään vuosittain talousarvion ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Käsittely:

Asian käsittelyn alussa klo 9.58 lakimies viittasi 7.9.2023 sähköiseen kokousjärjestelmään tallennettuun lakimiehen kannanottoon aluehallituksen esteellisyyksiin Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelutuotantosuunnitelman käsittelyssä.

Ilmoitettiin, todettiin ja hyväksyttiin seuraavat esteellisyydet ja varajäsennydet:

Aluehallitus

- Huupponen Erkki (yleislausekejäävi, Pieksämäen kaupunginvaltuuston pj.)
 - varajäsen Kuronen Tuula (yhteisöjäävi, Pieksämäen kaupunginhallituksen jäsen)
- Laine Janne (yleislausekejäävi, Savonlinnan kaupunginjohtaja)
 - varajäsen Karvinen Hannu, paikalla

- Moilanen Soili (yhteisöjäävi, Pieksämäen kaupunginhallituksen pj)
 - varajäsen Honkanen Heidi, paikalla
- Peitsaro Panu (yhteisöjäävi, Savonlinnan kaupunginhallituksen jäsen)
 - varajäsen Juuti Tero, paikalla
- Stenberg Eija (yhteisöjäävi, Savonlinnan kaupunginhallituksen pj.)
 - varajäsen Strengell Jarno (yhteisöjäävi, Mikkelin kaupunginhallituksen 1. vpj.)
- Strandman Jaana (yhteisöjäävi, Mikkelin kaupunginhallituksen jäsen)
 - varajäsen Visunen Kirsi, paikalla
- Valtola Oskari (yleislausekejäävi, Mikkelin kaupunginvaltuuston pj)
 - varajäsen Hänninen Ari, paikalla
- Valtola Pirkko (yhteisöjäävi, Mikkelin kaupunginhallituksen jäsen)
 - varajäsen Soininen Mali, paikalla

Aluevaltuuston puheenjohtajat

- Vehmala Tommi (yleislausekejäävi, Kangasniemen kunnanvaltuuston pj.)

Esteelliset poistuivat kokouksesta ja kokouksessa pidettiin tauko klo 10.02 - 10.08. Tauon jälkeen suoritettiin uudelleen nimenhuuto. Paikalla oli 11/13 hallituksen jäsentä, joista 5 varsinaista ja 6 varajäsentä. Valtuuston puheenjohtajista paikalla oli 2/3.

Lakimies tarkensi kannanottoaan aluehallituksen esteellisyyksistä, joka perustuu Hyvil Oy:n lausuntoon 19.5.2023 6/2023, joka lisättiin puheenjohtajan pyynnöstä kokousasiakirjoihin.

Asian käsittelyn aikana Hannu Karvinen teki Kirsi Visusen kannattamana esityksen asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, kun on tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi, on asiasta äänestettävä.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen:

Käsittelyn jatkaminen Jaa / Palauttaminen uudelleen valmisteltavaksi Ei / Tyhjä.

Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 9 jaa ääntä ja 2 Ei ääntä. Puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyä jatketaan.

Valmistelija on täydentänyt asiaselostustaan ensimmäisen kappaleen osalta lisäämällä maininnan 28.8.2023 pidetystä valtuustoseminaarista.

Käydyn keskustelun aikana todettiin, että asiaselostuksen kohtaan 5.5.1. lisätään tarkentava tieto karttaa koskevaan viittaukseen.

Asiasta käydyn keskustelun aikana Hannu Auvinen teki seuraavan muutosesityksen Seija Kuikan ja Tero Juutin kannattamana:

” Kolme ensimmäistä virkettä korvataan tekstillä : Oheistetussa kartassa (liite 52, sivu 9) sote-piste merkinnät korvataan sote-asema merkinnöillä. Palveluverkko rakentuu oheisen kartan mukaisesti sote-keskuksiin ja sote-asemiin. Yksiköiden palveluvalikoima rakentuu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Sote-asemien aukioloajat ovat sote-keskuksia suppeammat.”

Kokoustauko 11.30-11.37.

Todettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että esittelijän esityksestä on tehty poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän esitystä äänestävät Jaa ja ne, jotka kannattavat Hannu Auvisen esitystä äänestävät Ei.

Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettussa äänestyksessä annettiin 3 Jaa ääntä ja 8 Ei ääntä. Puheenjohtaja totesi, että Auvisen esitys on tullut aluehallituksen päätökseksi.

Päätös:

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se

1. hyväksyy palvelujen tuotantosuunnitelman pohjalta tehdyt sekä edellä esitetyt linjaukset ja toimintaperiaatteet noudatettaviksi ja
2. vahvistaa toimiala- ja palvelualuekohtaiset euromääräiset sopeuttamistoimien tavoitteet yllä esitetyllä tavalla suunnittelukaudelle (päivitetty toimialataulukko) sekä
3. toteaa, että liiteasiakirjoissa olleita yksityiskohtaisia toimia käsitellään vuosittain talousarvion ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä kohtaan 5.5.1 seuraavan muutoksen: ”Kolme ensimmäistä virkettä korvataan tekstillä: Oheistetussa kartassa (liite 52,

sivu 9) sote-piste merkinnät korvataan sote-asema merkinnöillä.
Palveluverkko rakentuu oheisen kartan mukaisesti sote-keskuksiin ja sote-
asemiin. Yksiköiden palveluvalikoima rakentuu asiakkaiden tarpeiden
mukaisesti. Sote-asemien aukioloajat ovat sote-keskuksia suppeammat.”.
Kartta ”Sote-keskuspalvelut_palveluverkko” päätöksen liitteenä.

Tiedoksi